

LIBER QVINTVS

INSTRUMENTIS NONNVLIS ASTRO-
nomicis motus Lunæ depræhensionem, & in longitudine & in
latitudine prosequitur. Habitudo nemq; suam in suis &
partibus uariam ad Solem & terram &c. cum
diuersitate aspectus perspicacissime
declarat.

PROPOSITIO PRIMA.

INSTRUMENTVM AR-
millarum componere.

¶ Duæ armillæ decentis & eiusdem magnitudi-
nis superficierum lenium, ita primum sibi inuicem
inserantur, ut una uicem eclipticæ, alia uicem co-
luri solstitiorum teneat. In polis eclipticæ, scilicet in
coluro figantur duo clauiculi rotundi æqualis ma-
gnitudinis, ita quod exterius & interius promine-
neant. His superaddemus duas alias armillas. Vnam quidem affixam in-
terius, ut super polis zodiaci uoluatur in clauiculis prædictis, ita ut motu fa-
cili sua exteriori superficie contingat eclipticæ superficiem interiorē. Aliam
affixam in eisdem clauiculis exterius, ut super eisdem polis eclipticæ motu
facili in prædictis clauiculis uolui possit, sua interiori superficie, superficiem
exteriorem eclipticæ contingendo. Armilla autem quæ uicem eclipticæ
tenet, diuisiones habeat 360. gr. horarum, prout fieri potest per subdiuisi-
ones. Similiter armilla quæ interius clauiculis affixa est, quæ uicem circuli
latitudinis Lunæ aut stellarum tenet, 360. diuisiones graduum habeat.
Huic interiori armillæ, quæ latitudinum est, adaptabimus aliam armillam,
quæ in ea moueri possit, & habeat ex opposito diametraliter duas pinnulas.
Verum in idem redibit, si centro huius interioris armillæ aptaueris regu-
lam cum pinnulis & linea fiduciæ sicut in astrolabio sit, potest enim uicem
armillæ supplere, id fit propter latitudines Lunæ & stellarum accipiendas.
Præterea in armilla quæ uicem coluri solstitiorum tenet, secundum quanti-
tatem maximæ declinationis, sumes puncta à polis eclipticæ, quibus axes
polorum mundi figendi sunt, ut super eis totum hoc instrumentum uolui
possit. Tandem ei sedes præparanda est, quæ sit armilla, exterius quidem
quadrata, interius uero immobilis circularis, habens sibi clauiculos polorum
mundi infixos, ut totum instrumentum secundum motum primi mobilis
in eis uolui possit, habens polos eleuatos secundum regionis, in qua fueris
habitudinem Et sit hæc si armilla uicem meridianæ tenens orthogonaliter
super superficiem horizontis erecta.

PROPOSITIO II.

Locum stellæ in longitudine & latitudine huius instrumen-
ti auxilio inuenire.

¶ Situato instrumento in regione tua ut debet, quod armilla immobilis
uicem meridiani sui suppleat, & poli instrumenti polis mundi respondeant,
dum

